

נשואין על האנוסה

פרק אחד עשר

יבמות

צט

עין משפט גור מצוה

י"ב א מ"י פ"ח מה' י"ב
י"ב ח"ד מ"ז פ"ט
ל"ה ע"י ק"ו ט"ו ח' :
כ"ב מ"י ט"ז ה' ט"ז ע"ט
ט"ז ע"י :

תוספות חיד מקמאי
ת"ד יש מוכר את אביו
להגבות [אמר] כתובתה
כיצד ישראל שלקח
[עבד] ושפחה מן השוק
ולתן בן ושוחרד השפחה
ונשאה ועמד וכתב כל
נכסיו לבנה נכסיו וה'
מוכר אביו לבנות
כתובתה . וכולה ר"מ
היא והא ק"ל ספלין
משמעדי לבתובה
איבעית אימא הא ק"ל
דעבדים כמקרקעי דמי .
הא סתני' דלא בהלכתא
היא דק"ל ה'לכת' א' אין
גובין מן העבדים . סתני'
גמרי' מינה דסתני'
שכ"ס כמספלין כדורש'
שויה רבנן ובי"ח גובה
פחן לפי תקנת הגאונים
לכתוב לבת'
ספלין דיתמי ולא כ'
בסתני' ש"ס דין פתנת
בריא לו שלא יהא בי"ח
גובה פתנת דק"ל עשה
שורו אפתיקי ומכרו
אין בי"ח גובה חובטו .
דלא ודאי (גובה) [כתב]
הא ונכסיו לבנה ודאי
פתנת ש"ס דאדרי היא
פתנת בריא לר"מ דאמר
ספלין משמעדי
לכתובה הוי בנינן
כתובה ספלין לבתר
דיהיבתו [בסתנת] דהא
א' באפתיקי ק"ל
עשה שורו אפתיקי
אין בעל תוב וכל לבנות
היטב שא"ל לאו ש"ס
פתנת כלל הוא וש"ס
דכירושא שויה רבנן
לפיכח מינה לבת'
וכשעשה לה אפתיקי
נמי לא מצית מוקפת
לה דא' אפי' לרבנן
נמי דא' ספלין לא
משמעדי לכתובה מוכר
את אביו לכתובה .
ואיכא לרדוקי לר"ס
דאמר ספלין
משמעדי לכתובה אפי'
סתמי כדאיתא בפ'
האשה שפלו לה נכסים
הני נמי משמעדי מן
הלקוחות :

6) בן איתא כ"ב (קמח)
ר"י סבר דאין גובין מן
העבדים . (ז' ז"ל ולא
הויא כמתנת בריא דאס'
דיט כמתנת בריא לא הוי'
כ"ח גובה מתנת אפי' .
ג) ז"ע דהא הכא עבד
מיידי וכעבד הא מהני
אפתיקי וכמתנא ס'
וכ"ח רבנו עמו כסוק
דלא מתיק לאוקמי ששטה
לס אפתיקי דא' אפילו
לרבנן נמי

ז"ל אחי
[ו] ס' ס' ס' ס' ס'
ס' ד' ס' וס' :

יש חולק לאחווה מספק . אע"פ שהיא מחמת עשרה נשים הפטורות
לרשותיהן וכן לבתו ואמו : אמו ואשה אחרת . שילדו שני זכרים במחבא
והוא א' מהן ולהן שני זכרים ודאין כגון רחל אשת יעקב שהיה לה
יוסף ממנו והנה אשת ראוהן שהיה לה חזרון ממנו וחזרו וילדו שני
זכרים במחבא ומתו יעקב וראובן

[טוספתא ס"ב]

וזכר יוסף בנה של רחל וגש' חנה
אמו של חזרון וחזרון נשא את רחל
ומתו יוסף וחזרון ונפלו לפני
התעורבות רחל לפני בנה של חנה
שהוא אחי חזרון והנה לפני בנה של
רחל שהוא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי בנה ומי יבמה לריבה חליטה
משנייה נמלא כל אחד ואחד חולק
לאמו מספק : ה"ג לאחווה מספק
כיזד אמו ואשה אחרת שילדו שני
נקבות במחבא ועמדו שני אחים מן
האב וגש' חולק לשתייהן נמלא
חולק לאחווה מספק . כך שנויה בטוספ'
(דמכילתין ס"ב) אמו שילדה מאיש
אחר שגשאה לאחר מיתת אביו וילדה
עם אשה אחרת שתייהן שתי נקבות
ואין ידוע אחי אלו בת לאיו אס ועמדו

[טוספ' קדושין ס"ט ע"ט]

שני אחין שהיו לה מאביו שלא מאמו
וגש' חולק שתייהן הנקבות הללו התעורבות
וכפלו שתייהן לפני זה ליבוס ואחיה
מהן אחווה מאמו ואילו היה מכירה
לא היתה לריבה חליטה ועכשיו שאין
מכירה שתייהן לריבות חליטה ליטא
אחיהן וזכרו אחיהן שלא מאותה
האם וגש' חולק אחיו של ראוהן נשא
אחת ואחיו של חזרון נשא אחת
ראובן חולק לאשת אחיו ושמה אחווה
היא וכן חזרון ז"ו שמתת' ולז"ו
גמגמ"ס ב"ה דהא שמה לאו אחווה
היא והכי איבעי ליה למימר זה חולק
לספק אחווה וזה חולק לספק אחווה
אבל לאחווה מספק משמע שחלק ודאי
לאחווה מחמת ספק שזידו : אשמו
ואשה אחרת . אשת ראוהן אשת
כלב שילדו שתי נקבות במחבא נמלאה
האחת בתו וזכו (אחיה) אחי הכעלים
(ס' שני אחי ראוהן וגש' חולק נמלא
ראובן חולק לבתו מספק שתייהן
לריבות חליטה ואס היה מכיר בתו
היתה פטורה ואס שני אחי כלב
נשאום הרי כלב חולק לבתו מספק
ולשון מור"י אחיו של ראוהן נשא
אחת ואחיו של כלב נשא אחת ראוהן
חולק לאשת אחיו ואע"פ שספק בתו
היא וכן כלב ולאו היינו נמי חולק
לבתו מספק אלא חולק לספק בתו :
אחד עובד כוכבים ואחד גר . דבניס
שילדה בטורה תחת ידי בעובד
כוכבים המוכרה אשת עבדים דק"ל
בהחולק (נעיל מו.) מהס תקנו אחס
קניס מהס ולא הס מכס ולא הס

[נפיל סו: מה: קדושין ע.]

[טוספתא קדושין ס"ט]

[כסכות ס'א: קדושין ס'ה:]

[גמין גס: כ"ג יב: כ"כ
פמ: קג:]

גמין סכ [תורה ט:]

קניין זה מזה : שחרר את השפחה . והרי היא כשראליה וזכר עליה
העבד הולד ממזר : ולסס בן . ולא קנה את הבן : וכתב לו כל
נכסיו . ומת והרי אמו תובעת כתובתה מן הנכסים : כולס ר"מ היא .
הא מתניתא בברייתא דיש מוכר ר"מ נמי אמרה וסיפא דקמייחא היא
ומ"ס קתי עבד משועבד לכתובה דר"מ סבר מטלטלים משמעדי
מן הקרקע ט' : מתני' לבני הכלה . לאשת בן הכלה ודאי : אחד . מן
התעורבות ונשאו נשים ומתו בני הכלה
חולקין ולא מייבמין שהיא ספק אשת אחיו
ספק אשת אחי אביו בני הוקנה או חולקין
או מייבמין שספק אשת אחיו ואשת בן אחיו
במתו הכשרים התעורבות לבני הוקנה חולקין
ולא מייבמין שהיא ספק אשת אחיו ואשת אחי
*כהנת שנתערב ולדה בולד כלתה הגדילו
אובלים בתרומה וחולקין חלק אחד בגורן
ואינן

כתב כל נכסיו לבנה ט' . בסמוך מוקי לה כר"מ דאמר מטלטלי
משמעדי לכתובה חיימה לר"מ דכלל דוכתא משמע דבמיניה
פליגי בהאומר בקדושין (דף ס"ה) גבי שנים שזכו ממדינת הים
וחזילה עממן ט' דקאמר אשה גובה כתובתה מן החזילה ומוקי לה
כר"מ וכן בגדרים (דף ס"ה) גבי אפילו
אשה מוכר שער ראשך חייב אשה
ליקון לה כתובה שמת מינה מטלטלי
משמעדי לכתובה והאעיקר פלוגתייהו
בהאשה שפלו (כתובת ל' ס' וס')
גבי הניח אחיו מעות ט' דפליגי הס'
ר"מ ורבנן אי משמעדי לכתובה או
לא משמע דביטמי פליגי אבל מיניה
מודו רבנן דמשמעדי כמו זבעל
חוב דלפיט מגלימא דעל כתפיה
ואר"מ ריבס דמקום אחיו קאי והכי
כמיניה אבל מיתמי אפילו רבי מאיר
מודה דלא משמעדי וכן נראה
לר"מ דאי לר"מ מיתמי נמי אית ליה
דמשמעדי אי"כ סברת ר"מ הפוכה
מדרבנן לרבנן כתובה גרושה מב"ח
דמטלטלי לא משמעדי לכתובה אפי'
מיניה וב"ח אפי' מגלימא דעל
כתפיה ולר"מ עדיפא דלפיטו מטלטלי
דיתמי משמעדי לה ולב"ח לא
משמעדי אלא ודאי לכ"ס מטלטלי
דיתמי לא משמעדי לכתובה ומיהו
קשה דהכא משמע דמטלטלי דמתנה
משמעדי לר"מ ומתנה אלימא מיתמי
דשטרף שאין בו אחריות לא גבי
ממקבל מתנה כדמשמע בפ"ק דכ"מ
(דף י"ב) דתנן מלא שטר שאין בו
אחריות נכסים יחזיר ולא חיישין
שמה יעשה קטניא על מקבל מתנה
ואילו מיתמי אפי' מלוה על פה קו"ל
(כ"ג דף קטו.) דגבי ור"מ דהכא
במתנת ש"מ איירי דגרועה כגון
ירושא אבל ממנת בריא לא גביא
וכן משמע ב"ס טולין דקאמר מה
ירושא דאורייתא אלמנתו כונית
מנכסיו מתנת ש"מ דרבנן לא כ"ס
ולפי מה שתקנו דגובה אשה לכתובה
ממטלטלי דיתמי כ"ס דגביא ממטלטלי
דמתנת ש"מ אבל ממנת בריא
דעדיפא לא תקיט שתגיה :

דבכל דוכתא אמרין הוקשו עבדים
לקרקעות הכא יש לחושבם כמטלטלי
ללא סמכה דעתה עליוייהו לפי
שמתים וצורחים ולנישנא דחשיב להו
מקרקעי סבר דאמרה דעתה עליוייהו
כמו קרקעות :
ספק אשת אחיו ואשת בן אחיו .
אמרי' בירושלמי זאת אומרת
מוחר לאדם לישא אשת בן אחיו פי'
אע"פ שיכול לבא לידי ביטול מלת

יבמן אס ימות ותפול לפני *האחין אפי' מותר מכאן יכול להיות
ראיה לפירוש ריב"ז שפי' בהב' על יבמתו (נעיל סב) והטעם באחיו
דוקא בת אחווה אבל בת אחיו אינעושה כ"כ מלוה דמכיל מלות יבמין :
ואינן
דקתני הני פירות התלושים
מן הקרקע ט' : מתני' לבני הכלה . לאשת בן הכלה ודאי : אחד . מן
התעורבות חולקין חלק אחד . מפרש בגמ' :
בין